

Sygn. akt V CSK 26/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa K. J. i R. J.

przeciwko V.T. i A.T.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 czerwca 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 13 września 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od powodów solidarnie na rzecz każdego z pozwanych kwoty po 1350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powodów K. J. i R. J. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13 września 2016 r., sygn. akt I ACa [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹§ 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001, III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Występowanie istotnego zagadnienia prawnego powodowie łączyli z koniecznością wyjaśnienia: czy warunkiem odpowiedzialności strony, która podstępnie zataiła wadę, na podstawie art. 574 k.c. jest okoliczność, że jest ona stroną stosunku zobowiązaniowego, z którym związana jest szkoda, czy też dla odpowiedzialności na podstawie art. 574 k.c. i odpowiedzialności z tytułu rękojmi na zasadzie ryzyka taka okoliczność pozostaje irrelevantna; czy bezsporna świadomość zaciągania zobowiązania, z którego może wynikać szkoda przesądza o odpowiedzialności strony, która zataiła wadę i czy odpowiedzialność z tytułu rękojmi na podstawie art. 574 k.c. za wzrost kursu waluty obcej stanowi normalne następstwo w rozumieniu art. 361 § 1 k.c.

W niniejszej sprawie - na co trafnie zwrócił uwagę Sąd drugiej instancji - ma zastosowanie art. 574 k.c. w wersji obowiązującej przed wejściem w życie ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenckich - art. 51 (Dz. U. poz. 827, ze zm.), który stanowił, iż jeżeli z powodu wady prawnej rzeczy sprzedanej kupujący odstępuje od umowy, może on żądać naprawienia szkody poniesionej wskutek istnienia wady, chyba że szkoda jest następstwem okoliczności, za którą sprzedawca nie ponosi odpowiedzialności. W ostatnim wypadku kupujący może żądać naprawienia szkody, którą poniósł przez to,

że zawarł umowę nie wiedząc o istnieniu wady; w szczególności może on żądać zwrotu kosztów zawarcia umowy, kosztów odebrania, przewozu, przechowania i ubezpieczenia rzeczy oraz zwrotu dokonanych nakładów w takim zakresie, w jakim nie odniósł z nich korzyści, a nie otrzymał ich zwrotu od osoby trzeciej. Może również żądać zwrotu kosztów procesu. Oczywiście nie oznacza to, iż kupujący nie może dochodzić roszczeń odszkodowawczych na zasadach ogólnych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2005 r., II CK 291/05; z dnia 18 kwietnia 2013 r., III CSK 243/12, nie publ.). Nie zwalnia to jednak kupującego od wykazania przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, a w szczególności adekwatnego związku przyczynowego.

W zarzutach dotyczących prawa materialnego skarżący zarzucili naruszenie art. 471 k.c. przez brak rozważanie, czy pozwani ponoszą odpowiedzialność za powstałą szkodę na zasadach ogólnych niezależnie od wyeliminowania odpowiedzialności na podstawie art. 574 k.c. oraz naruszenie art. 415 k.c. przez jego niezastosowanie i brak rozważenia odpowiedzialności pozwanych za powstałą szkodę, która miała charakter czynu niedozwolonego.

Sąd Najwyższy wielokrotnie już w konkretnych stanach faktycznych wyjaśniał rozumienie adekwatnego związku przyczynowego (jako granicy obowiązku naprawienia szkody) w znaczeniu tego rodzaju następstw, które w danych okolicznościach z reguły występują, tzn. są zwykłą koniecznością działania (zaniechania) zobowiązanego do odszkodowania (zob. np. wyroki z dnia 6 grudnia 1969 r., II CR 524/69, OSPiKA 1970, z. 10, poz. 201, z dnia 23 kwietnia 1974 r., II CR 140/74, OSPiKA 1975, z. 2, poz. 37, z dnia 17 listopada 1974 r., II CR 742/74, OSPiKA 1975, z. 10, poz. 208, z dnia 16 czerwca 1976 r., II CR 174/76, OSNCP 1977, nr 4, poz. 72). Ocena ta zależy przede wszystkim od okoliczności faktycznych danej sprawy (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 1956 r., 3 CR 515/56, OSN 1957, poz. 24). Zatem, o tym, czy szkoda jest następstwem okoliczności, za które sprzedawca ponosi, bądź nie ponosi odpowiedzialności (art. 574 k.c.) oraz czy zachodzi adekwatny związek przyczynowy pomiędzy szkodą a zdarzeniem ją wywołującym (art. 471 k.c., 415 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c.) decyduje ocena okoliczności faktycznych w konkretnej sprawie. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, Sąd drugiej

instancji w dostatecznym stopniu rozważył kwestię odpowiedzialności pozwanych za skutki związane ze wzrostem kursu franka szwajcarskiego na gruncie art. 574 k.c. oraz przesłankę związku przyczynowego w znaczeniu, o jakim mowa w art. 361 § 1 k.c. Zmiany kursów walutowych, które spowodowały szkodę po stronie powodów (w postaci wzrostu kwoty kapitału kredytu, który zaciągnęli na pokrycie ceny nieruchomości obciążonej wadą prawną), są wynikiem działania trudnych do przewidzenia mechanizmów rynkowych i wobec tego pociągają za sobą ryzyko dla kredytobiorcy. Ze stanowiących podstawę rozstrzygnięcia ustaleń faktycznych nie wynika, aby niekorzystny dla powodów wzrost kursu franka szwajcarskiego został spowodowany zachowaniem pozwanych, jak również, aby to pozwani mieli wpływ na zaciągnięcie przez powodów kredytu na zakup tej nieruchomości akurat we frankach szwajcarskich.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. 2015, poz. 1804, ze zm. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. 2016, poz. 1667). Podział kwoty odpowiadającej minimalnej stawce taryfowej od wskazanej w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia związany jest, z tym, iż pozwani sprzedając nieruchomość dotkniętą wadą prawną byli jej współwłaścicielami w częściach ułamkowych.